

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Lodewijkscollege - afd. Zandstraat te Brugge

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	17566
	Instelling	Vrije Basisschool - Sint-Lodewijkscollege - afd. Zandstraat
directeur		Dries DE RYCKE
adres		Zandstraat 69 - 8200 SINT-ANDRIES
telefoon		050-31.63.22
fax		050-31.80.27
e-mail		info@basisschoolzandstraat.be
website/URL		www.basisschoolzandstraat.be
	Bestuur van de instelling	966598 - VZW Sint-Lodewijk-Brugge te SINT-ANDRIES
adres		Magdalenastraat 30 - 8200 SINT-ANDRIES
	Scholengemeenschap	120725 - Basisscholen St.-Lodewijkscollege Brugge te SINT-MICHIELS
adres		Koningin Astridlaan 4 - 8200 SINT-MICHIELS
	CLB	114736 - Vrij CLB Brugge(n) te BRUGGE
adres		Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/10/2010, 26/10/2010, 28/10/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/10/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	19/11/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Marianne Hollants
	Teamleden	Geert Alleman
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
4.4 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding	11
4.5 Lager onderwijs: leren leren	12
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
5.1 Personeelsbeheer	14
5.2 Professionalisering	14
5.3 Materieel beleid	15
5.4 Welzijn	15
5.5 Curriculum	15
5.6 Begeleiding	15
5.7 Evaluatie	16
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	17
7.1 Wat doet de school goed?	17
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	18
8. ADVIES	19
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	20

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Sint-Lodewijkcollege afdeling Zandstraat in Sint-Andries vormt samen met nog vijf andere basisscholen de scholengemeenschap Sint-Lodewijk. De scholen van Sint-Lodewijk werken intens samen en die samenwerking heeft een positieve invloed op de onderwijskwaliteit van de afdeling Zandstraat. Maar daarnaast is de school ook sterk verbonden met de buurt in de parochie Sint-Baafs. Daardoor krijgt de basisschool in de Zandstraat een zeer toegankelijke en hartelijke uitstraling. Dit laatste mag ook gezegd worden van de kleuterafdeling 'Lenteweelde', een kleinschalige vestigingsplaats van de school, gelegen in de Jan Breydellaan te Sint-Andries.

De Vrije Basisschool Sint-Lodewijkcollege afdeling Zandstraat kan tijdens de doorlichting aantonen dat ze de leerplandoelen nastreeft en/of realiseert.

In de kleuterafdelingen werden de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie onderzocht. De resultaten van het onderzoek voldoen en tonen aan dat de beide teams op een kwaliteitsvolle wijze de leerplandoelen nastreven.

In het kleuteronderwijs is het gebruikelijk om thema's of belangstellingscentra uit te werken die de kleuters kunnen boeien. De leerkrachten zoeken daarbij interessante activiteiten die aangepast zijn aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Daarnaast zorgen ze ervoor dat er in de klas heel wat te beleven valt over het thema, zodat de kleuters spelend heel veel bijleren. Dat doen de leerkrachten in de beide kleuterafdelingen op een zeer voorbeeldige manier. Bij elk belangstellingscentrum maken de leerkrachten een weloverwogen lijstje van nieuwe woorden. Die rijke en gevarieerde woordenschat horen de kleuters tijdens de goedgekozen activiteiten. Maar de kleuters krijgen ook veel spreekkansen in de onthaalhoek of tijdens plezierige en leerrijke taalactiviteiten met aangepaste materialen. Voor de anderstalige kleuters, voor de kleuters in de combinatieklassen die al wat meer kunnen of voor kleuters die wat taalzwakker zijn, zoeken de klasleerkrachten en de zorgleerkrachten aangepaste activiteiten. De leerkrachten weten immers wat de kleuters nodig hebben omdat ze de kleuters goed observeren en taaltesten afnemen. De leerkrachten proberen ook allerlei vernieuwingen uit zoals verhalen vertellen met het verteltheatertje of de verteltassen die de kleuters meenemen naar huis. Dat de oudste kleuters op speelse wijze Frans leren, is eveneens bijzonder waardevol.

Voor wiskundige initiatie gaan de leerkrachten op een gelijkaardige, doordachte en doelgerichte wijze te werk. De leerkrachten hebben afgesproken welke begrippen en doelen voor welke leeftijdsgroep belangrijk zijn. Daarbij zoeken ze dan aangepaste activiteiten en materialen. In talrijke speelse wiskundige activiteiten leren de kleuters omgaan met tijdsbegrippen, maken ze kennis met hoeveelheden en cijfers, experimenteren de kleuters met meten en wegen, ... Net zoals de leerkrachten de taalontwikkeling van de kleuters goed opvolgen, doen ze dat ook voor de denkontwikkeling. Daarnaast nemen de leerkrachten bij de oudste kleuters een test af om te zien of zij de rekenvoorwaarden voldoende beheersen. Als dat niet zo is of als de kleuter meer aankan, dan krijgen ze ondersteuning op maat. Gelukkig gaan de leerkrachten zorgvuldig om met werkblaadjes en geven ze de kleuters voldoende tijd om - eerst en vooral - met veel concreet materiaal te spelen en te werken.

In de lagere afdeling staan tijdens de schooldoorlichting Nederlands en lichamelijke opvoeding in de focus. Daarnaast is ook onderzocht hoe de school 'leren leren' aanpakt. Wat 'leren leren' betreft, zien we dat de school gewerkt heeft aan visieontwikkeling en het oplijsten van activiteiten en maatregelen waarmee de eindtermen worden nagestreefd. De kwaliteit van dit voorbereidende werk is degelijk en vormt de basis voor een schooleigen leerlijn die echter nog niet volledig is uitgewerkt. Ook in de kleuterafdelingen leren de leerkrachten kleuters om zelfstandig, geconcentreerd en planmatig te werken. Zo legt het kleuteronderwijs de basis voor 'leren leren'.

Voor Nederlands kan de lagere afdeling aantonen dat ze aandacht heeft voor de kwaliteit van het onderwijs. Zo analyseert de school grondig de resultaten van de leerlingen op externe toetsen en tests. Daardoor weten de leerkrachten voor welke domeinen van Nederlands ze hun aanbod moeten bijsturen. Dat deden ze in het verleden bijvoorbeeld voor spelling. Maar nu blijkt dat er toch wel veel onderwijstijd gaat naar dit onderdeel. Bovendien stellen we vast dat zowel het spreek- als het schrijfonderwijs voor verbetering vatbaar zijn. Wel zijn er al zeer interessante bijstellingen voor het leesonderwijs. De initiatieven voor leesbevordering die de school neemt en die gestuurd worden vanuit de GOK-werking zijn bijzonder kwaliteitsvol. Alle teamleden vinden dat de huidige taalmethode niet meer voldoet, behalve de methode voor aanvankelijk lezen waarmee goede resultaten worden behaald. De school is het echter gewoon om in samenwerking met de andere scholen van de scholengemeenschap een verantwoorde keuze te maken uit het rijke aanbod van eigentijdse methodes. De leerkrachten deden dit al eerder met succes en tot ieders tevredenheid voor de nieuwe wiskundemethode.

Lichamelijke opvoeding voldoet momenteel niet. De school organiseert, behalve voor het zesde leerjaar, te weinig lestijden lichamelijke opvoeding. Bovendien gaat er ook veel onderwijstijd naar het zwemmen. De deskundigheid en de aanpak van de leermeester staan hier niet ter discussie. Wel integendeel. Zij doet alles wat in haar mogelijkheden ligt om de kinderen op een kwaliteitsvolle manier te 'leren bewegen'. Daardoor kan de school aantonen dat ze ondanks de beperkingen toch grotendeels de leerplandoelen voor lichamelijke opvoeding realiseert. Bovendien geeft de school aan dat het probleem met de onderwijstijd op korte termijn zal worden opgelost en daarom beschouwt de inspectie dit uiteindelijk niet als een tekort.

Doorheen het onderzoek werden ook twee specifieke aspecten van de schoolwerking, onderzocht namelijk: de deskundigheidsbevordering van het personeel en de begeleiding van kinderen met sociale en/of emotionele problemen .

Het doorlichtingsteam vroeg zich af of de school leerkrachten voldoende kansen geeft om bij te leren, om zich te bekwamen. Het antwoord is positief. Alles wijst erop dat dit schoolteam niet stilstaat omdat het bestaat uit gedreven leerkrachten die elkaar motiveren en ondersteunen bij het invoeren van kwaliteitsvolle vernieuwingen. Vandaar dat de school mooie resultaten kan voorleggen voor ondermeer de leesbevordering, 'leren leren' en het begeleiden van kinderen in hun sociale en emotionele ontwikkeling. Bovendien kan de school aantonen dat de teamleden op basis van persoonlijke interesse of door het specifieke van hun opdracht intekenen voor een nascholing op maat. Daarnaast heeft de samenwerking in de scholengemeenschap onmiskenbaar een positieve invloed op de deskundigheidsbevordering van de teamleden.

Een andere onderzoeksvraag tijdens de schooldoorlichting was of de school kinderen met sociale en/of emotionele problemen voldoende ondersteunt en begeleidt. Ook nu is het antwoord zonder meer positief. Alle teamleden hebben aandacht voor het welbevinden van de kinderen en volgen nauwgezet hun sociale en emotionele ontwikkeling op. Daardoor komt het team 'kinderen met zorgen' snel op het spoor. Op een discrete en zorgvuldige manier overlegt het (zorg)team met de ouders over de wijze waarop ze het kind kunnen ondersteunen. Bewust van haar grenzen doet de school voor delicate en/of moeilijke problematieken tijdig een beroep op externe hulpverleners.

Tot slot stelt de inspectie vast dat de school op een deskundige wijze wordt geleid. De directeur (h)erkent de bijzondere talenten in zijn hardwerkend team. Hij weet die te waarderen en in te zetten om de onderwijskwaliteit te bestendigen en/of te bevorderen. Daardoor werken alle teamleden op een constructief kritische en betrokken wijze samen en werken ze door een breed gedragen leiding systematisch aan een kwaliteitsvolle 'buurt-basis-school'.

Het inspectieteam besluit de schooldoorlichting dan ook graag met een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wiskundige initiatie

Lager onderwijs

Nederlands

lichamelijke opvoeding

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Socio-emotionele begeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Sterke verjonging van het lerarenkorps.
- Groeiende taalheterogeniteit.
- Stijgend percentage GOK-leerlingen.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststelling

- De school kan aantonen dat door haar aanbod de ontwikkelings- en leerplandoelen Nederlands **evenwichtig en geïntegreerd** worden nagestreefd. Outputgegevens wijzen erop dat ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands in de kleuterafdeling in voldoende mate worden nagestreefd. Observatiegegevens en resultaten van genormeerde tests waarborgen **een transparante en valide evaluatie**.
- Het 'Ontwikkelingsplan voor de Katholieke Kleuterschool' is richtinggevend voor **de doelenkeuze** en voor de planning van een evenwichtig aanbod per belangstellingscentrum. Zo streeft het team continuïteit en gradatie na en stemt het dit aanbod af op het ontwikkelingsniveau en de belevingswereld van de kleuters. In combinatieklassen voorzien leerkrachten specifieke activiteiten die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van elke leeftijdsgroep.
- Binnen elk belangstellingscentrum organiseren de leerkrachten doelgericht **talige activiteiten** geordend in de **vier ervaringssituaties**. Hiervoor gebruiken ze onder andere eigentijdse bronnen. De leerkrachten bepalen voor elk belangstellingscentrum de **streefwoordenschat**, die gevarieerd en volledig is. Voor schoolthema's wordt die streefwoordenschat in overleg en gradueel opgesteld.
- Er is een voldoende gevarieerd aanbod van **taalactiviteiten** zoals vertellen, voorlezen, prentlezen, het verteltheatertje (kamishibai), muzisch werken met versjes en rijmen, dramatiseren, poppenspel, ... Daarbij hebben de leerkrachten zowel aandacht voor receptief als voor productief **taalgebruik**. De leraren hanteren een **verzorgde omgangstaal** met de kleuters. Zij creëren voldoende spreekruimte en interactie door open vragen te stellen.
- De **klas- en hoekeninrichting** biedt in de meeste klassen extra impulsen voor taalstimulering. Daartoe worden per thema enkele hoeken passend verrijkt. Daarnaast zijn er voldoende educatieve spellen en educatieve software gericht op taalontwikkeling voorhanden. De onthaalhoeken zijn functioneel uitgebouwd zodat boeiende gesprekken mogelijk worden.
- Het team ontwikkelde voor het 'lezen' van pictogrammen en kalenders **een groeilijn** en ontwikkelt zo het symboolbewustzijn. Op schoolniveau zijn er ook **leerlijnen voor stripverhalen en prentenboeken**. Deze leerlijnen leren de kinderen onder meer omgaan met beeldtaal, leren hen voorspellend lezen, situaties inschatten en achterliggende boodschappen begrijpen.
- Tijdens ontwikkelingsondersteunende activiteiten is er expliciete aandacht voor het verwerven van de **leesvoorwaarden**. Dit gebeurt aansluitend bij het ontwikkelingsniveau van die kinderen die daar al aan toe zijn.
- Het team hanteert in **het kindvolgstelsel** objectieve criteria om een vertraagde of problematische taalontwikkeling van kleuters in kaart te brengen. Deze kinderen krijgen tijdens ontwikkelingsondersteunende activiteiten een extra aanbod op maat, soms met ondersteuning van een zorgleerkracht.
- De afname van **genormeerde taaltests** bij de oudste kleuters leidt tot een verhoogde waakzaamheid voor risicokinderen in de kleuterklassen en het eerste leerjaar.

- De GOK-leerkracht biedt specifieke ondersteuning voor **anderstalige kleuters**. Sommige leidsters ontwikkelen voor deze kinderen extra taalstimulerende leermiddelen of lassen een extra taalaanbod voor hen in tijdens het vrij spel.
- De leerkrachten reflecteren op klas- en schoolniveau op het onderwijsleeraanbod en staan open voor vernieuwingen. Zo stelt het team onder meer **verteltassen** ter beschikking aan de ouders. Hiermee kunnen de ouders samen met hun kleuter actief over de klasthema's praten, de prenten- of informatieve boeken voorlezen of een ander prettig spelmoment beleven. Ook de **taalsensibilisering** Frans voor oudste kleuters is een verrijking waarop kleuters enthousiast reageren.

4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststelling

- De school kan aantonen dat de doelen voor wiskundige initiatie op een **geïntegreerde wijze** worden nagestreefd. Vooral het 'Ontwikkelingsplan voor de Katholieke Kleuterschool' geldt hiervoor als referentiekader en wordt tot op het niveau van de ontwikkelingslijnen toegepast. De gradueel opgebouwde **begrippenlijst** raadplegen de leerkrachten systematisch bij het uitwerken van hun belangstellingscentrum.
- Uit de analyse van de nagestreefde doelen blijkt de bijzondere aandacht voor het **domein getallen**. De leerkrachten geven kleuters voldoende kansen om in functionele situaties te tellen. Voor de oudste kleuters zijn er boeiende leermiddelen die gericht zijn op het verwerven van inzichten over getallen.
- De teamleden gaan bewust om met **begrippen** die ondersteunend zijn voor het verwerven van inzichten over **de ruimte**. Ook tijdens de bewegingslessen en de bewegingstussendoortjes streven de teamleden deze doelen na. Voor de oudste kleuters bieden de leidsters regelmatig 'bouw- en constructieplannen' aan.
- De doelstellingen uit het **domein meten** krijgen voldoende kansen. Zowel in specifieke hoeken als tijdens het belangstellingscentrum creëren de leerkrachten boeiende ervaringskansen voor het meten van lengte, gewicht, inhoud,
- De groeilijn voor het gebruik van kalenders beoogt de intentionele en graduele ontwikkeling van het **tijdsbesef**. In relatie met het leergebiedoverschrijdend thema 'leren leren' plannen de leerkrachten met hun kleuters activiteiten en visualiseren ze die op de weeklijn/daglijn (vooruitblikken). De leerkrachten organiseren eveneens intentioneel met hun kleuters terugblikgesprekken.
- Voor de oudste kleuters organiseren de teamleden **structurele wiskundige activiteiten** met uitdagende leermiddelen en/of op basis van eigentijds bronnenmateriaal. Ook voor de oudste kleuters uit de **combinatiegroepen** en voor kleuters die **extra stimuli** nodig hebben, is er een specifiek aanbod. Werkblaadjes worden zorgvuldig voorbereid in realistische contexten met materiaal en worden pas aan het eind van een ontwikkelingstraject aangeboden. Dit is een voorbeeld van **goede praktijk**.
- De teamleden bieden systematisch **stappenplannen** aan om het strategisch denken van de kleuter te stimuleren.
- Wiskundige initiatie is een aspect van het **kindvolgsysteem**.
- De school peilt bij de oudste kleuters met een genormeerde test naar de **rekenvoorwaarden**. Daarnaast zijn de klasscreenings en observatiegegevens een element van de beginsituatiebepaling van de kleuter bij de overgang naar het eerste leerjaar.

- Alle teamleden reflecteerden recent over het aanbod met betrekking tot wiskundige initiatie waarbij enkele leerkrachten ook expliciet het nastreven van de leerplandoelen screenden. Door deze **zelfevaluatie** kan het team de volledigheid van het aanbod bijsturen en slagen ze erin om lacunes in het leermiddelenaanbod op het spoor te komen.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststelling

- De school kan aantonen dat de eindtermen en leerplandoelen Nederlands **in voldoende mate** worden nagestreefd en bereikt. De school neemt jaarlijks met het vierde en zesde leerjaar deel aan de netspecifieke centrale proefwerken. De behaalde scores beantwoorden aan de verwachtingen conform de ingeschatte competenties van de leerlingen. Daarnaast illustreren de resultaten van de leerlingen op de methodegebonden en eigen toetsen en de genormeerde tests uit het leerlingvolgsysteem voor lezen en spelling in welke mate de leerlingen de opgelegde minimum- en leerplandoelen hebben bereikt.
- Directie en schoolteam **analyseren** de resultaten grondig. Dit leidt tot doordachte **bijsturingen** en/of **borging** van bepaalde aspecten in het onderwijsleeraanbod en – proces, onder meer voor lezen, spelling en taalbeschouwing.
- Het resultaat van de leerling voor het leergebied Nederlands is een aspect van deliberatie bij de uitreiking van het **getuigschrift basisonderwijs**.
- De leraren gaan ervan uit dat het gebruik van een methode aanvankelijk lezen, een spellingsmethode en een taalmethode de **realisatie van de leerplandoelen** waarborgt. Leraren ervaren de onderwijsleermethode Nederlands echter als gedateerd en sturen voor een aantal aspecten bij. De leesmethode in het eerste leerjaar voldoet echter wel en voor aanvankelijk lezen kan de school goede resultaten voorleggen.
- Uit de analyse van de dag-, week-, jaarplanningen en toetsen blijkt dat er in verhouding (te) veel **onderwijstijd** voorzien wordt voor spelling, taalbeschouwing en taalsystematiek. De oorzaak van het overaanbod voor spelling in sommige leerjaren ligt in het feit dat zowel een schooleigen spellingsmethode als een cursorische onderwijsmethode spelling wordt geprogrammeerd. Dit gaat ten koste van de nodige onderwijstijd voor luisteren, spreken en in sommige klassen voor schrijven. De school bewaakt nog te weinig een **evenwichtige tijdsbesteding** tussen de verschillende domeinen in het leergebied Nederlands.
- Dankzij initiatieven vanuit de sterk ondersteunende GOK-werking krijgt het domein lezen de nodige aandacht. Er zijn voortreffelijke initiatieven om het **leesplezier** te bevorderen en **boekenpromotie** een plaats te geven in het onderwijsleeraanbod. Daarbij vallen vooral het circuit- en tutorlezen op.
- Het domein **spreken** komt in sommige klassen weinig doelgericht aan bod en beperkt zich hoofdzakelijk tot het geïntegreerd spreken in allerlei leergebieden of tijdens actua en andere occasionele spreekmomenten. Tijdens observatiemomenten en vanuit de dagplanningen merkt het inspectieteam een veelal leerkrachtgestuurde onderwijsstijl op die de interactieve communicatie binnen de klasgroep belemmert. Bij de **evaluatie** van spreken worden onduidelijke, vaak eigen criteria gehanteerd. In een enkel geval onderneemt de leerkracht waardevolle pogingen om evaluatiefiches gebaseerd op leerplan- en/of handboekcriteria aan te wenden. De **instructie- en omgangstaal** van de leerkrachten is verzorgd.
- Het leerplan **luisteren** komt voldoende doelgericht aan bod, vooral vanuit het gebruik van de onderwijsleermethode. In sommige klassen valt een meer eigentijdse en creatieve invulling van dit domein op, onder meer door het gebruik van luisterboeken.

Voor de **evaluatie** van dit domein wenden leraren hoofdzakelijk methodegebonden toetsen aan.

- **Schrijven** wordt in sommige klasgroepen weinig volgens de verwachtingen vanuit eindtermen en het leerplan ingevuld. Kinderen krijgen in beperkte mate kansen om hun communicatieve vaardigheden in functionele schrijfcontexten te oefenen. De systematische aanwending van domeinspecifieke stappenplannen is leerkrachtafhankelijk waardoor er op schoolniveau geen continuïteit is in de ontwikkeling van passende schrijfstrategieën. Op schoolniveau is er ook weinig aandacht voor verschillende verwerkingsniveaus, voor publieksafstand en voor verschillende teksttypes. Leraren hebben daar momenteel weinig zicht op.
- Sommige klasleraren verenigen tijdens proefwerken de evaluatie van **taalbeschouwing** tot taalsystematiek.
- De afname van genormeerde tests en methodegebonden toetsen leidt tot een verhoogde waakzaamheid voor leerstofproblematieken bij de kinderen. De inschakeling van **interne zorgleerkrachten** biedt daarbij een duidelijke meerwaarde. De kwaliteit van de **klasinterne differentiatie** hangt af van de groepsleerkracht en beperkt zich hoofdzakelijk tot tempodifferentiatie. Toch zijn er enkele sporen van niveaudifferentiatie, zoals de klasoverschrijdende spellingsgroepen en het niveaulezen. Op schoolniveau krijgt het aanwenden van differentiatiemiddelen en -technieken nog weinig structurele aandacht.
- **Anderstalige kinderen** worden door de geïntegreerde opvang in de klasgroep op weg gezet naar taalverwerving en sociale integratie. Daarnaast begeleidt de GOK-leerkracht frequent een aantal van deze kinderen, zowel klasintern als -extern. Taalinitiatie Frans in de eerste en tweede graad toont aan dat de school oog heeft voor de **(inter)culturele gerichtheid**.
- Het team zoekt naar manieren om de expertise te verbreden in het nemen van compenserende en dispenserende maatregelen voor leerlingen met **leermoeilijkheden** voor Nederlands. Software om geattesteerde dyslectische leerlingen te ondersteunen is er niet.
- De **nieuwe eindtermen en het leerplan taalbeschouwing** worden tijdens een pedagogische studiedag geïntroduceerd. Nadien voorziet de school in een implementatietraject om deze vernieuwingen te concretiseren.
- De school voorziet dat **het keuzeproces voor een nieuwe taalmethode** analoog verloopt aan de recente keuze voor een onderwijsleerpakket wiskunde. Dit gebeurt **gefaseerd** en **doordacht** en aan de hand van criteria gebaseerd op leerplanstudie en verwachtingen van leraren. Werkgroepen op het niveau van de scholengemeenschap en de eigen school screenen verschillende methodes en testen ze uit.

4.4 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet niet

Vaststelling

- De school volgt de richtlijnen van het leerplan met betrekking tot de onderwijstijd niet. Het leerplan 'Bewegingsopvoeding in de basisschool' VVKBaO 1998 schrijft voor: *"Iedere leerlingengroep krijgt wekelijks een specifiek aanbod lichamelijke opvoeding of bewegingsopvoeding dat overeenkomt met twee lestijden van vijftig minuten."* De school organiseert **geen twee lestijden lichamelijke opvoeding per leerlingengroep**. Deze vaststelling geldt niet voor de leerlingen van het **zesde leerjaar** die wel twee lestijden lichamelijke opvoeding per week krijgen en om de veertien dagen een lestijd zwemmen. Daarnaast blijkt uit de jaarplanning lichamelijke opvoeding een **onevenwicht** ten aanzien van de tien activiteitsdomeinen lichamelijke opvoeding. Zwemmen neemt in verhouding tot de overige negen activiteitsdomeinen 1/3 van de onderwijstijd lichamelijke opvoeding in.

- Het resultaat van de leerling voor het leergebied lichamelijke opvoeding is **geen aspect van deliberatie** bij de uitreiking van het **getuigschrift basisonderwijs**.
- Voor **bewegingsopvoeding** is een leerkracht verantwoordelijk voor het onderwijsleeraanbod. Voor het **zwemonderricht** begeleiden twee leermeesters de leerlingen. Het zwemmen gebeurt in niveaugroepen, waarbij de leermeesters voor elke groep het beheersingsniveau hebben vastgelegd.
- De leermeester lichamelijke opvoeding kan, ondanks de significante beperking van de onderwijstijd, **planningsdocumenten** voorleggen die getuigen van degelijke vakkennis. Bovendien blijkt dat ze, binnen de tijd die haar is toegemeten, er alles aan doet om de leerplandoelen binnen de activiteitsdomeinen zo goed als mogelijk te realiseren.
- Aan de **materiële vereisten** is voldaan. De beschikbare **sportinfrastructuur** is weliswaar verouderd en beperkend voor de leerlingen die experimenterend hun grenzen willen verleggen. Toch kan de leermeester, door bij mooi weer ook de speelplaats te gebruiken, aantonen dat de leerlingen hun motorische competenties in voldoende mate kunnen ontwikkelen.
- De leermeester lichamelijke opvoeding hanteert een **onderwijsstrategie** die aansluit bij de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Daarnaast is haar **stimulerende begeleidingsstijl** erop gericht de bewegingsvreugde te bewaren en een positieve bewegingsgezindheid aan te leren.
- De leermeester volgt de **motorische ontwikkeling en de vorderingen voor het zwemmen** nauwgezet op in klasscreenings. Dat doet ook de leermeester die enkele zwemgroepen begeleidt. Impliciet is er ook aandacht voor leerlingen met **fysieke beperkingen**. Toch liggen hier nog groeikansen om die leerlingen actiever en volgens hun mogelijkheden te betrekken bij lichamelijke opvoeding of om voor hen speelse vervangingsactiviteiten te voorzien. De leermeester signaleert wel ernstige motorische ontwikkelingsachterstanden aan de zorgcoördinator. Zelden is de leermeester betrokken bij het MDO en/of de oudercontacten.
- De leermeesters lichamelijke opvoeding vergaderen regelmatig in een **werkgroep lichamelijke opvoeding** op niveau van de scholengemeenschap. Dit overleg laat hen toe om te reflecteren over hun planning, aanpak en evaluatiemethode. Het bewegingsrapport is het resultaat van deze schooloverstijgende samenwerking.
- Het **gezondheidsbeleid** van de school zorgt voor sterke stimulansen om niet alleen tijdens de intentionele bewegingsactiviteiten maar ook in de klas en op schoolniveau initiatieven te ontwikkelen die bijdragen tot een gezonde en fitte levensstijl. De leermeester lichamelijke opvoeding registreert deze initiatieven en brengt hierover periodiek verslag uit.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Vaststelling

- Het schoolwerkplan bevat een uitgesproken **schoolvisie** op 'leren leren'. Deze visie benadrukt de ontwikkeling van houdingen en strategieën en de transfer daarvan in allerlei situaties -nu en later- waar zelfsturing en zelfstandigheid worden verwacht.
- De visietekst wordt verder geconcretiseerd voor beide onderwijsniveaus. Voor de **kleuterafdelingen** ligt de klemtoon op **het eigen leerproces in handen leren nemen**. Het team maakte daartoe een oplistijng die duidelijk maakt binnen welke ontwikkelingsaspecten kleuters strategieën leren om kennis op te bouwen en problemen op te lossen. Dit leert kleuters op hun niveau te reflecteren over hun aanpak en brengt hen tot zelfsturing.

- Op klasniveau krijgen **kleuters** voldoende gelegenheid om zelfstandig te leren kiezen en om problemen planmatig te leren oplossen. Ze leren ook activiteiten plannen in de tijd en hun leerproces in terugblikgesprekken te verwoorden. Stappenplannen ondersteunen daarbij de strategische aanpak van de kleuter. Het team van de kleuterafdeling legt zo de **fundamenten** voor 'leren leren' in de lagere afdeling.
- Ook in de **lagere afdeling** heeft het team **een degelijke visie** die aangeeft hoe ze leerlingen tot zelfstandige en kritische persoonlijkheden wil laten ontwikkelen. Deze visie wordt geconcretiseerd in een implementatieplan en een inventaris die alle doelen 'leren leren' in de verschillende leerplannen bevat. Daarnaast krijgen leraren tips om leren leren door hun onderwijsstijl, klasinrichting en leermiddelengebruik te ondersteunen.
- Het 'stappenplan leren leren' geeft een duidelijk beeld van het **implementatietraject** van de school gedurende de laatste twee schooljaren en voor dit schooljaar.
- Leerkrachten **inventariseerden** de acties en maatregelen waarmee ze vulling geven aan de eindtermen 'leren leren'. Dit was een opdracht nadat de betreffende eindtermen voorgesteld en verduidelijkt werden. Deze documenten en observaties tonen aan dat deze eindtermen in vrij behoorlijke mate **worden nagestreefd**.
- De volgende stappen in dit proces zijn nog niet gezet: na een kritische reflectie en na eventuele aanvullingen en/of verschuivingen vanuit de verschillende inventarissen tot **een schooleigen leerlijn** komen die de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' planmatig en geïntegreerd nastreeft.
- Als onderdeel van 'leren leren' bevat het schoolwerkplan ook een kijkwijzer '**leren studeren**' op lerarenniveau en per graad. De studietips uit de kijkwijzer stimuleren de leerlingen om zich te organiseren, om te leren plannen, om de studietaak uit te voeren en het effect van hun aanpak te beoordelen.
- Sommige leraren hanteren **algoritmes en heuristieken** vanuit de onderwijsleerpakketten voor verschillende leergebieden. Op schoolniveau zijn er nog geen bindende afspraken om een leergebiedoverstijgende heuristiek aan te wenden als ondersteuning bij het leren oplossen van problemen.
- Er is nog niet nagedacht over een passende **evaluatie en rapportering** van 'leren leren' met de schooleigen leerlijn en/of de eindtermen als referentiekader.
- Op het niveau van de scholengemeenschap functioneert een **werkgroep 'leren leren'** die handvatten aanreikt om op een doeltreffende en systematische wijze 'leren leren' op school- en klasniveau te concretiseren.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school voert een **doelgericht nascholingsbeleid** met aandacht voor teamgerichte en individuele professionalisering. Dit beleid houdt zo rekening met school- en specifieke noden.
- Het team bepaalt in gezamenlijk overleg het **tweejaarlijkse prioriteitenplan**. De criteria om werkpunten te bepalen zijn de prioriteiten van de scholengemeenschap, de bijstellingen na de vorige schooldoorlichting, actuele onderwijsontwikkelingen en noden van het lerarenteam. Individuele prioriteiten kunnen tijdens het functioneringsgesprek vastgelegd worden of ontstaan vanuit specifieke interesses of behoeften.
- Het prioriteitenplan is richtinggevend voor de concretisering van het **nascholingsplan** dat telkens voor de termijn van één schooljaar wordt opgemaakt.
- De school neemt verschillende initiatieven tot professionalisering die tegemoet komen aan de prioriteitenplanning op korte termijn. Deze school heeft nog **geen prioriteitenplanning op middellange termijn** die het team zou toelaten om proactief in te spelen op een aantal toekomstige ontwikkelingen.
- Teamleden die een specifieke voortgezette meerjarige opleiding volgen, ontvangen in alle scholen van de scholengemeenschap een vorm van financiële **ondersteuning**.
- Leden van het zorgteam informeren, begeleiden en ondersteunen de leerkrachten bij de invoering van onderwijsvernieuwingen. Hun inbreng is betekenisvol op het vlak van de **interne ontwikkeling**. Leraren krijgen hierdoor schoolintern volop kansen om hun beroepsbekwaamheid te verhogen.
- Leraren worden betrokken bij **werkgroepen** op schoolniveau en op het niveau van de scholengemeenschap. Op die manier creëert de school extra kansen om systematisch te werken aan de professionaliteit van het team.
- Teamleden met een **specifieke functie** kunnen nascholingen volgen afgestemd op hun opdracht.
- De **multiplicatie** van opgedane inzichten/vaardigheden uit individuele nascholingen gebeurt tijdens personeelsvergaderingen of op het leerkrachtenprikbord. De verkregen syllabi worden altijd ter beschikking gesteld aan de geïnteresseerde collega.
- Het nascholingsplan wordt nog niet op haar **doeltreffendheid** beoordeeld. Er zijn op schoolniveau nog geen formele evaluatiemomenten die de effecten van de gevolgde nascholingen nagaan.
- De school ziet de ondersteuning en begeleiding van beginnende en nieuwe leerkrachten als een teamopdracht. Toch slaagt de school erin om, ondanks de besparingen, de functie van mentorcoach aan te houden. Deze mentorcoach is

hoofdverantwoordelijke voor de starters en nieuwe leerkrachten en biedt hen **een begeleidingstraject** aan waarin voorzien wordt in wegwijs-, werk- en startbegeleiding.

- Het team heeft aandacht voor actuele **ontwikkelingen** binnen de onderwijswereld. Zo worden onder andere de nieuwe leerplannen voor taalbeschouwing, Frans, wereldoriëntatie (natuur/techniek) tijdens pedagogische studiedagen voorgesteld.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 *Afstemming tussen school en CLB of andere partners*

5.6.2 *Leerbegeleiding*

5.6.3 *Loopbaanbegeleiding*

5.6.4 *Sociale en emotionele begeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school opteerde, in breed overleg, binnen de **GOK-werking** voor weloverwogen en haalbare doelstellingen voor **het thema sociale en emotionele ontwikkeling**. Het team wordt permanent betrokken bij de goed gekozen acties en evalueert op regelmatige basis de effecten ervan.
- De **bezielende inzet en de systematische aanpak** van de leden van het zorgteam liggen aan de basis van een doordacht schoolbeleid waar preventie primeert maar ook het curatieve zijn plaats krijgt.
- Door persoonlijke studie, vorming en teamgerichte nascholing vergroten niet alleen de leden van het zorgteam maar ook alle teamleden hun **expertise** om door preventieve acties een veilige (fysische en psychische) school- en klasomgeving te creëren.
- De school beoogt de ontwikkeling van een positief **zelfbeeld** van het kind, het kunnen herkennen en verwoorden van zijn **gevoelens** en investeert in het verkennen en benoemen van **relatiewijzen** bij zichzelf en de anderen. De acties die de school ontwikkelt om deze doelstellingen te realiseren zijn zonder meer **een voorbeeld van goede praktijk**.
- Uit de discrete verslaggeving van de leden van het zorgteam en de getuigenissen van de leerkrachten blijkt dat de school **alert** is voor de zorgen van de doelgroepleerlingen en/of de kinderen die emotionele problemen hebben. **Empathie en bereikbaarheid** zijn sleutelwoorden in de aanpak van het schoolteam.
- Het **begeleidingstraject** voor kinderen met een sociale en/of emotionele problematiek wordt gekenmerkt door zorgvuldigheid, discretie en het erkennen van de eigen grenzen. De school doet daarbij een beroep op de CLB-medewerker, betreft de ouders bij de begeleidingsinitiatieven en informeert zich bij externe deskundigen voor de noodzakelijke professionele ondersteuning van het kind. Daarnaast volgen de teamleden het welbevinden van het kind blijvend op.

- De school investeerde in belangrijke mate in **materialen en vakliteratuur** om de begeleiding van diverse problematieken van sociale of emotionele aard professioneel aan te pakken.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De school ontwikkelde een doeltreffende strategie om vernieuwingen in te voeren en te verankeren in de school- en klaspraktijk. Het **cyclisch proces van schoolwerkplanning** voor de GOK-thema's past de school met succes toe voor andere schoolprioriteiten.
- De **prioriteiten** worden in gezamenlijk overleg bepaald. Deze sluiten aan bij het GOK-actieplan of zijn een vervolg op de prioriteiten die op het niveau van de scholengemeenschap gelden. De prioriteiten zijn erop gericht de schoolvisie in de praktijk te concretiseren en sluiten nauw aan bij de noden van zowel teamleden, als kinderen of andere schoolbetrokkenen. Gemaakte afspraken, vastgelegd in het digitaal **schoolwerkplan**, worden opgevolgd.
- De directeur kent de kwaliteiten van de teamleden, hij waardeert hun professionaliteit en inzet en geeft hen een mandaat voor duidelijk omschreven schoolopdrachten. Zo zijn bijvoorbeeld de opdrachten van het zorgteam van grote betekenis voor het breed gedragen **kwaliteitsvol pedagogisch beleid** van de school.
- De overlegstructuren binnen de school bevorderen **de betrokkenheid** van de teamleden bij de gekozen schoolprioriteiten in belangrijke mate. De participatie van teamleden aan werkgroepen op het niveau van de scholengemeenschap laat hen toe hun kijk op onderwijskundige onderwerpen te verbreden.
- De schoolleiding stimuleert in belangrijke mate **de kritische reflectie** op organisatorische en pedagogische items. Zo koppelt de school bijvoorbeeld doeltreffende acties aan de analyse van de resultaten van externe toetsen. De school plant eveneens een bevraging naar het welbevinden van de leerlingen uit de bovenbouw. Ook het onderzoek naar het beleidsvoerend vermogen van de school behoort tot de prioriteiten van dit schooljaar.
- De inspectie delibereerde **het tekort voor het leergebied lichamelijke opvoeding** omdat de school de kwaliteit van elk leergebied opvolgt en bijstuurt. De school geeft zelf aan dat ze op korte termijn de twee lestijden lichamelijke opvoeding voor elke groep van de lagere afdeling zal organiseren zodat de leerplandoelen maximaal kunnen worden gerealiseerd.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kwaliteitsvolle uitwerking van belangstellingscentra in de kleuterafdelingen.
- Het taalvaardigheidsonderwijs in de kleuterafdelingen.
- De volledigheid van het aanbod wiskundige initiatie in de kleuterafdelingen.
- De kwaliteitsvolle initiatieven om het leesonderwijs te optimaliseren.
- Het onderwijsleeraanbod voor de anderstalige leerlingen.
- De taalsensibilisering en taalinitiatie Frans.
- De voorbereiding en de uitvoering van het cursorisch aanbod lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling.
- De ontwikkeling van de schooleigen leerlijn 'leren leren'.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het hartelijke en veilige school- en klasklimaat in beide afdelingen.
- De preventieve acties binnen het GOK-thema sociale en emotionele ontwikkeling.
- De zorginitiatieven op school-, leerkrachten- en kindniveau.
- De invoering van het digitaal leerlingendossier (i-begeleiding).
- De strategie op schoolniveau en op het niveau van de scholengemeenschap bij het kiezen van een nieuwe onderwijsleermethode.
- De koppeling van nascholing en vorming aan de prioriteiten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het strategische pedagogische beleid bij de invoering van vernieuwingen.
- De waardering en erkenning van de specifieke deskundigheid van de teamleden door de schoolleiding.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De evenwichtige tijdsbesteding voor de verschillende leerdomeinen van het leergebied Nederlands in de lagere afdeling.
- Een leerplangericht spreek- en schrijfonderwijs in de lagere afdeling.
- De verankering van de leerlijn 'leren leren' in de lagere afdeling.
- Het leergebied lichamelijke opvoeding opnemen in de deliberatie bij de uitreiking van het getuigschrift basisonderwijs.
- In de lagere afdeling het aantal lestijden lichamelijke opvoeding per leerlingengroep inrichten zoals voorgeschreven in het leerplan zodat de leerplandoelen maximaal worden gerealiseerd.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De verruiming van differentiatie binnen het leergebied Nederlands in de lagere afdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- nihil

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marianne Hollants

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: